

ikke Meget at betyde, at Bestemmelsen om deres Bidrag staar i Loven. Bestemmelsen om Sædegaardseierne har maaste endnu Mindre at betyde end Bestemmelsen om Kjøbenhavn og Kjøbstæderne. Jeg tror slet ikke, at man ad den Vej faar nogen Erstatning af Sædegaardseierne. Hvis man derimod gif til en billig Afløsning af Tienden, vilde man paa den Maade ogsaa komme til at faae dette Forhold ordnet med det Samme. Jeg skal slet ikke i denne Forbindelse komme ind paa det store Spørgsmaal om hele Tiendens Afløsning, thi det har saa overordentlig mange Vansteligheder, navnlig naar man kommer ind paa Kirke- og Kongetienden, hvor Spørgsmaalet om det private Eiendomsforhold kommer frem. Og dette har vistnok været den egentlige Aarsag til, at man ikke, de mange Gange Sagen har været bragt paa Bane, er kommen til et Resultat dermed; men med Præstetienden er Forholdet et andet, den er utvivlsomt Statens Eiendom, og Staten kan langt lettere gaa til en Afløsning af den end til en Afløsning af de andre Tiender. Den kan gjøre det paa samme Maade, som vi have set det ste med Fæstevæsenet. Paa Statens egne Godser har Staten kunnet gaa til en Afløsning af Fæstevæsenet med stor Lethed, hvorimod det, hvor det private Eiendomsforhold kommer med, ikke har ladet sig gjennemføre ved en Tvangslø. Paa Tiendernes Omraade tror jeg, at nogenlunde det Samme er Tilfældet. Præstetienden vil langt lettere kunne afløses, og derhos staar den i saa nær Forbindelse med Præsternes Lønning, at det er ganske naturligt, at man, naar disse gaa ind i Statskassen, hvorved de jo faae en anden Karakter, tillige tager Spørgsmaalet om Præstetiendens Afløsning op. Endelig vil man ved at gjøre, saaledes som et tidligere Folkethingsudvalg har foreslaaet, nemlig afløse den med det 18—20 dobbelte Beløb eller noget Eignende, komme til at hjælpe til Udjevningen af Forholdet mellem Kjøbenhavn og Kjøbstæderne paa den ene Side og Landet paa den anden Side. Derfor vil jeg anbefale, at man tager dette Spørgsmaal med op under Behandlingen af denne Sag. I Begyndelsen af denne Samling vare vi nogle Medlemmer, der tænkte paa at indbringe et Forslag om Præstetiendens Afløsning, og det forelaa for den Sags Skyld allerede trykt, men da det ærede Medlem for Veile Amts 2den Valgtreds (Berg) i Forbindelse med et Par andre ærede Medlemmer indbragte en Præstelønningslov, holdt vi vort Forslag tilbage i den Lønte, at denne Sag maaste kunde ordnes sammen med hele Præstelønningsloven, hvor den naturlig hører hjemme. Det kunde imidlertid være, at man, saaledes som det fra en enkelt Side idag blev yttret Omstendigheder om, kunde have lyst til at se, hvorledes man tænkte sig Ordningen af denne Sag, og til at faae en særskilt Drøftelse af dette Spørgsmaal, og skulde det af Diskussionen fremgaa, at man

kunde ønske noget Saadant, antager jeg, at det nævnte Forslag om Præstetiendens Afløsning endnu kan blive indbragt i denne Samling. Hovedsagen er for mig den, at vi, naar vi gaa til en Udjevning af disse Forhold, kunne faae den saa retfærdig som muligt ved at tage alle Forhold vel i Betragtning. Det, at Præsterne blive satte paa fast Lønning, det, at endel af Præstegaardene blive bortsolgte, og at Offret ophører, har stor Betydning for Befolkningen; men jeg tror ogsaa, at det andet Spørgsmaal om Tiendens Afløsning i Forbindelse dermed maa have lige saa stor Betydning og vil være lige saa retfærdigt. — Der er endnu blot et enkelt Punkt, jeg skal berøre, det samme Punkt, som det ærede Medlem for Maribo (Lund) berørte, nemlig § 16. Jeg er enig med denne Paragrafs Bestemmelse i, at al Offerpligt skal bortfalde, og jeg kan ogsaa gaa med til, at al Offering i Kirken maatte blive forbudt. Jeg er hviender, at det i mange Tilfælde kan være og har været forargeligt med denne Offering i Kirkerne; men der er dog en Bestemmelse ved dette Punkt, jeg gjerne kunde ønske til, og det er den, at, naar en Menighed — jeg tænker særlig her paa Valgmenigheder — ønsker at beholde Offeringen i Kirken, skal de det ogsaa være den tilladt. Med Valgmenighederne er det, som det er mig sagt, saaledes, at de flere Steder sætte Pris paa at beholde Offeringen i Kirkerne, og det kan man godt forstaa, da deres Præster jo Lønnes paa en anden Maade end andre Præster, og da Offeringen der har et helt andet Præg end andetsteds. Er der et saadant Ønske, mener jeg, som sagt, at det ogsaa skal være tilladt. Dernæst er der i § 16 en Bestemmelse om, at Sognepræsterne slet ikke i deres Egenkab af Sognepræster maa modtage Gaver af Menighedsmedlemmer (En Stemme: Ja, for visse bestemte Handlinger?). Ja, men disse bestemte Handlinger ere nævnte saaledes, at jeg ikke kan se, at der bliver nogen anden Forretning tilbage (Berg: Jo, Præstene). Jeg antager ogsaa, at den er regnet med, i alt Fald ere alle de enkelte Handlinger ellers meget omhyggelig opregnede. Men der bliver tilføjet, at iøvrigt skal det ikke være Præsten forment at modtage Gaver. Jeg forstaaer ikke rigtigt, i hvilken Egenkab han skal kunne modtage dem. At han skal kunne faae Gaver paa sin Fødselsdag osv., er jo dog af den Slags Ting, der ikke behøver at staa i en Lov, Embedsmændene er vel ligesaa lidt som Andre afstaaerne fra at faae Gaver paa deres Fødselsdag, ved Jubilæer og Sligt. Og Lønten er da vel den, at man for den enkelte Handling ikke maa give Præsten Noget, men at man nok engang imellem kan sende ham en Gave. Jeg tror imidlertid ligesom det ærede Medlem, der talte sidst, at det er overordentlig vansteligt at afgjøre, naar en Præst faar en Gave „i Anledning“ af en Handling, han har udført som Præst, og naar han modtager den af andre Grunde (Berg: f. Ex. som Selskabs-